Міністерство освіти і науки України
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Придніпровський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП", (м. Кременчук)
Університет економіки (м. Бидгощ, Польща)
Ґданська політехніка (Politechnika Gdańska) (Ґданськ, Польща)
Вища школа внутрішньої безпеки (м. Лодзь, Польща)
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Криворізький національний університет

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Матеріали конференції

22 лютого 2024 р.

Кременчук
2024

УДК 332.1(477)(082)
А43

Організаційний комітет конференції:

Михайло Гончаренко (голова), д-р екон. наук, доц., віцепрезидент МАУП (м. Київ)
Вадим Татарінов (заступник голови), канд. екон. наук, директор Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Сергій Храпатий, д-р фіз.-мат. наук, проф., віцепрезидент МАУП (м. Київ)
Ірина Капеліста, канд. наук з держ. упр., директор Центру організації наукової роботи та інновацій в освітньому процесі МАУП (м. Київ)
Izabela Balynska, Dr., Professor, Vice-Rector for Didactics, University of Internal Security (WSBW) of Łódź
Iryna Klimkova, Dr., Professor, Vice-Rector for Foreign Studies and International Cooperation, University of Internal Security (WSBW) of Łódź
Marzena Sobczak-Michałowska, Dr., Professor, Vice-Rector for International Relations, University of Economy (WSG) of Bydgoszcz
Svitlana Kashuba, Dr, Professor, Director of the European Institute, University of Economy (WSG) of Bydgoszcz
Цезар Марконетті, проф. статистики, Університет Буенос-Айреса (м. Буенос-Айрес, Аргентина)
Ольга Маслак, д-р екон. наук, проф., КрНУ ім. Михайла Остроградського (м. Кременчук)
Юлія Заволока, канд. екон. наук, доц., заступник директора із забезпечення якості освітнього процесу та наукової діяльності, доц. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Аліна Єфременко, канд. екон. наук, доц., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Юлія Малашенко, канд. екон. наук, доц. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Валентин Гноєвий, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економічного проєктування та маркетингу Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Лариса Олексієнко, канд. пед. наук, завідувач кафедри соціальної роботи та мовної підготовки Придніпровського інституту МАУП (м. Кременчук)
Євген Афанасьєв, д-р екон. наук, проф., проф. кафедри менеджменту і адміністрування Криворізького національного університету (м. Кривий Ріг)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

А43 **Актуальні проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіону в умовах сучасних глобальних викликів:** матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Кременчук, Придніпровський інститут МАУП, 22 лютого 2024 р.) / за заг. ред. В. В. Татарінова. 2024. 423 с. : іл. Бібліогр. у кінці ст.

До збірника включено тези доповідей учасників, які досліджують актуальні проблеми економічного, соціально-культурного, інвестиційного та інноваційного розвитку економіки регіону.

УДК 332.1(477)(082)

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2024

Р. В. СКРИПНИК
Роль освіти у вихованні громадянської свідомості та активної участі в культурному житті регіону *302*

П. І. СОКУРЕНКО
Вдосконалення існуючих систем показників та принципів для об'єктивної оцінки зовнішньоекономічної діяльності підприємств *304*

П. І. СОКУРЕНКО
Формування конкурентноспроможності викладача у закладах освіти *307*

П. І. СОКУРЕНКО
Формування ефективного механізму управління розвитком підприємства в умовах кризи *310*

П. І. СОКУРЕНКО, А. П. ГОЛОБОРОДЬКО
Особливості соціальної підтримки громадян старшого віку *313*

І. З. СТОРОНЯНСЬКА, І. Р. ТИМЕЧКО, О. Ю. НЕСТОР
Суб'єктний вимір реалізації державної інвестиційної політики в Україні *315*

Д. Г. ТАЛАДІОН, Л. П. ШАПОВАЛ
Фінансова стійкість підприємства: сутність та оцінка *317*

В. В. ТАТАРІНОВ, І. М. АНДРІЄНКО
Розмовний маркетинг як інструмент масштабування продажів *319*

В. В. ТАТАРІНОВ, Є. М. АРІСТАРОВ
Підвищення ролі зовнішньої взаємодії у боротьбі з загрозами економічної безпеки підприємства *321*

В. В. ТАТАРІНОВ, Є. М. АРІСТАРОВ
Стратегія розвитку підприємства як основа розробки комплексу маркетингу *323*

В. В. ТАТАРІНОВ, Т. В. БУГАЙЧУК
Зарубіжний досвід розвитку малого бізнесу *325*

В. В. ТАТАРІНОВ, Т. В. БУГАЙЧУК
Позиціонування підприємства як основа його ринкової стратегії *328*

В. В. ТАТАРІНОВ, Л. Д. ЧАЛАПКО
Підвищення інвестиційної привабливості України для іноземних інвесторів .. *330*

В. В. ТАТАРІНОВ, Л. Д. ЧАЛАПКО
Теоретичні аспекти зовнішньоекономічної діяльності підприємства *332*

В. В. ТАТАРІНОВ, І. А. ШЕСТАКОВ
Роль маркетингової діяльності підприємства в забезпеченні ефективності бізнесу *334*

В. С. ТАТАРІНОВ, А. Г. ЄФРЕМЕНКО
Стан і перспективи українського малого бізнесу *336*

В. С. ТАТАРІНОВ, О. Ф. КРИШАН
Малий бізнес в міжнародній економіці *338*

сійного росту, стресостійкість, які формуються за рахунок компонентів інтелектуальної, мотиваційної, емоційної, вольової сфери саморегуляції викладачів;
- реалізацію контекстного навчання викладачів як складової зростання їх конкурентоспроможності.

Джерела

1. *Андріяко Т. Ю.* Педагогічна сутність і структура конкурентоспроможності фахівця. *Вісник Черкаського університету*. Сер. Пед. науки. 2010. Вип. 189. Ч. 2. С. 110–116.
2. *Безбородих С. М.* Формування конкурентоспроможності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. ДЗ "Луганський національний університет ім. Т. Шевченка". Старобільськ, 2016. 272 с.
3. *Сергєєва Л. М.* Конкурентоздатність фахівця як соціально-педагогічна категорія. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*: зб. наук. пр. Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. К., 2015. Вип. 1 (10). С. 72–80.

П. І. СОКУРЕНКО

канд. екон. наук, доц.
Придніпровський інститут ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Механізм управління розвитком підприємства реалізує концепцію комплексного і безперервного управління підприємством. При цьому підприємство використовує профілактичні заходи управління, своєчасно виявляє фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що сприяють зародженню кризи. Стратегія творення орієнтована на підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання і містить активні заходи.

Під механізмом управління розвитком підприємства в умовах кризи розуміється сукупність мети і завдань управління розвитком підприємства, що розрізняються в залежності від фази кризи і визначають всю структуру механізму, що складається з адміністративних та мотиваційних інструментів структурних перетворень, методів функціональної оптимізації бізнес-процесів і ресурсів, інституційного та інформаційного забезпечення, принципів інтеграції інтересів суб'єктів управління, а також оцінки його ефективності [1, с. 58].

Механізм управління розвитком підприємства в умовах кризи включає кілька взаємопов'язаних компонентів: суб'єкти управління, мета управління, завдання механізму, фази організаційного кризи, принципи інтеграції ін-

тересів суб'єктів управління, інструменти структурних перетворень, методи оптимізації, інституційне та інформаційне забезпечення, ресурси, етапи реалізації механізму, результати і коригування.

Суб'єкти менеджменту посідають основне місце в механізмі, так як керуючі суб'єкти різного рівня відповідальні за прийняті рішення, особливо в умовах кризи, це — рада директорів, правління і генеральний директор підприємства.

Метою механізму управління є відновлення розвитку підприємства в умовах кризи життєвого циклу підприємства. Поставлена мета може бути досягнута за допомогою виконання переліку завдань, які визначені керівництвом залежно від фази кризи [1, с 103].

Інформаційне забезпечення управління розвитком є сполучною ланкою між елементами механізму. Воно покликане забезпечити своєчасний доступ суб'єкта управління до релевантної інформації, яка, в свою чергу, є невід'ємною частиною успіху при прийнятті ефективних антикризових рішень. Завдяки налагодженому інформаційному забезпеченню, формуються постійні зовнішні і внутрішні інформаційні потоки, що несуть функцію інформаційного сприяння процесу управління.

Інформаційне забезпечення має кілька завдань: сегментування інформаційних потоків, створення інформаційної інфраструктури підприємства, організація інформаційного партнерства, формування технологічного середовища підтримки інформаційних потоків, управління інформаційними технологіями та захист інформаційних ресурсів від зовнішнього впливу.

Інституційне забезпечення управління розвитком підприємства включає в себе методичні та законодавчі документи, які використовуються в процесі розробки і прийняття управлінських рішень.

При зміні організаційної структури, структури бізнес-процесів, органів управління або виробництва необхідно збалансоване поєднання адміністративних і мотиваційних інструментів реалізації змін, які входять до складу запропонованого механізму управління розвитком.

Методи оптимізації, які задіяні в управлінні розвитком, можуть застосовуватися для вдосконалення бізнес-процесів, оптимізації використання матеріальних, технологічних, фінансових, кадрових і інформаційних ресурсів.

Необхідною умовою формування ефективного механізму управління розвитком підприємства вважаємо забезпечення безперервної реалізації ключових етапів управління, які, в свою чергу, передбачають проведення ряду заходів [3, с. 220]:

1. Етап актуалізації та цілеспрямованості. На даному етапі проводиться ідентифікація поточної фази кризи на базі аналізу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Підсумком першого етапу є постановка мети і вироблення завдань управління.

2. Етап реалізації структурних змін. На другому етапі, відповідно до поставлених раніше цілей, проводяться структурні зміни на підприємстві. При необхідності удосконалюються структура управління, організаційна структура, структура бізнес-процесів, структура виробництва.

3. Етап функціональної оптимізації. На цьому етапі, відповідно до нових цілей і нової організаційної структури, налагоджуються бізнес-процеси, узгоджуються функції на робочих місцях, функції управління, оптимізуються компетенції співробітників відповідно до нових цілями управління.

4. Етап комплексної оцінки ефективності управління. Метою останнього етапу є виявлення слабких місць і знаходження кризових передумов, які здатні привести в майбутньому до зародження кризи. Поставлена мета реалізується через постійний аналіз ефективності управління: визначаються показники ефективності управління, проводиться аналіз ефективності реалізації механізму.

Завершує механізм управління розвитком підприємства в умовах кризи блок прийняття рішення про коригування параметрів механізму, який пов'язаний прямим і зворотнім зв'язком з основними елементами механізму.

Механізм управління розвитком підприємства в умовах кризи націлений на своєчасне виявлення несприятливих факторів, що впливають на підприємство, що дозволяє зробити кризовий процес керованим і використовувати його чинники для досягнення цілей розвитку підприємства.

Отже, запропонований механізм призначений для завчасного відстеження та усунення протиріч між цілями, функціями і структурою управління підприємства.

Методика оцінки ефективності управління розвитком підприємства в умовах кризи, спирається на наступні принципи оцінки [2, с. 62]:

- обліку стадії життєвого циклу підприємства і природи кризи;
- комплексність обліку складових соціально-економічного потенціалу підприємства;
- відповідність прогнозів короткострокових, середньострокових і довгострокових ефектів, що реалізуються, структурним і функціональним змінам;
- системність аналізу внутрішнього і зовнішнього середовища;
- систематичність (безперервність) оцінки на всіх етапах управління розвитком.

Методика оцінки ефективності управління розвитком підприємства в умовах кризи дозволяє відстежувати ефективність управління в динаміці, виявляти слабкі ланки в системі управління з метою коригування механізму управління розвитком.

Джерела

1. *Коваленко О. В.* Антикризове управління: теорія, методологія та механізм реалізації : [монографія]. Запоріжжя : ЗДІА, 2011. 466 с.
2. *Коваленко О. В., Вербицька Є. С.* Застосування сучасних методів антикризового управління на вітчизняних підприємствах. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії.* 2016. Вип. 5-1 (05). С. 60–64.
3. *Маховка В. М.* Процес, методи та функції антикризового управління на підприємстві. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі.* 2012. № 1 (52). С. 219–225.